

ความรับผิดชอบทางอาญา : ศึกษาเฉพาะกรณีความรับผิดชอบของบิดามารดา
ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546

สุนทรี กิ่งกระจ่าง

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

พ.ศ. 2549

ISBN 974-671-389-2

**Criminal Liability : A Study of Parents' Liability Under The Child
Protection Act, B.E. 2546 (2003)**

Soontree Kluengkrajang

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Laws**

Department of Law

Graduate School, Dhurakij Pundit University

2006

ISBN 974-671-389-2

กิตติกรรมประกาศ

๗

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจากท่านอาจารย์ รศ. วีระพงษ์ บุญโญภาส อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้สละเวลาอันมีค่าให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นต่างๆ ตลอดจนได้ตรวจสอบแก้ไขวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มาตั้งแต่ต้นจนแล้วเสร็จ ผู้เขียนจึงขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณท่าน อาจารย์ ดร. พิระพันธ์ พาลุสุข ที่ได้กรุณาได้รับเป็นประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ท่านอาจารย์ ดร. อุทัย อาทิวา และท่านรองศาสตราจารย์ ดร. ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ ที่ได้กรุณาได้รับเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ตลอดจนให้ข้อคิดและคำแนะนำจนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อและคุณแม่ของผู้เขียนที่ให้ความรัก กำลังใจและให้การสนับสนุนในทุกๆ ด้าน ด้วยดีเสมอมา ตลอดจนแรงใจที่ดีจากคุณบุญทิวา ลิมศิริลักษณ์ และคุณฉัตรชนัน จุวิวัฒน์ ซึ่งมีให้ผู้เขียนมาโดยตลอด จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปโดยปราศจากอุปสรรคทั้งปวง

ท้ายนี้ ผู้เขียนขอขอบคุณ คุณสรรพสิทธิ์ คุมประพันธ์ ผู้อำนวยการมูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก ที่ให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกต่างๆ ด้านในการค้นคว้าข้อมูลแก่ผู้เขียนจนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี อนึ่ง หากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีข้อผิดพลาดบกพร่องประการใด ผู้เขียนขอน้อมรับไว้แต่เพียงผู้เดียวและต้องขออภัยมา ณ ที่นี้ด้วย

สุนทรี กลิ้งกระจ่าง

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	๗
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	๘
กิตติกรรมประกาศ.....	๗
บทที่	
1. บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 สมมุติฐานของการวิจัย.....	4
1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
1.4 ขอบเขตการวิจัย.....	5
1.5 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	5
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	5
2. ลักษณะของกฎหมายอาญาและขอบเขตของกฎหมายอาญา.....	6
2.1 แนวความคิดการเกิดความรับผิดทางอาญา.....	9
2.2 โครงสร้างความรับผิดทางอาญา.....	11
2.2.1 องค์ประกอบ (The elements of crime)	11
2.2.2 เหตุยกเว้นความผิด หรืออำนาจกระทำ(The Justification).....	12
2.2.3 การกระทำไม่มีกฎหมายยกเว้นโทษ(The Excuse).....	13
2.3 สาระของการกระทำ.....	14
2.4 ประเภทของการกระทำ.....	19
2.4.1 การกระทำในเชิงบวก (positive act or affirmative act).....	19
(1) การกระทำโดยตรง.....	19
(2) การกระทำโดยทางอ้อม.....	20

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

2.4.2 การกระทำในเชิงลบ (Negative act or Passive in action).....	21
(1) การกระทำโดยการงดเว้น.....	21
(2) การกระทำโดยการละเว้น.....	30
2.5 ความรับผิดชอบในการกระทำของบุคคลอื่น (Vicarious Liability).....	34
2.6 ขอบเขตความรับผิดชอบทางอาญาในการกระทำของบุคคลอื่น.....	38
2.7 ความรับผิดชอบทางอาญาในการกระทำของบุคคลอื่นในประเทศไทย.....	40
3. ความรับผิดชอบของบิดามารดาในการกระทำของเด็กหรือเยาวชน.....	43
3.1 ความรับผิดชอบของผู้กระทำกระทำความผิดหลายคน.....	43
3.1.1 ตัวการ.....	45
3.1.2 ผู้ใช้ให้กระทำความผิด.....	46
3.1.3 การกระทำความผิดโดยทางอ้อม.....	48
3.1.4 ผู้สนับสนุนการกระทำความผิด.....	50
3.2 องค์ประกอบความรับผิดชอบทางอาญาของบิดามารดาตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 มาตรา 26 (3).....	52
3.3 หลักการตีความกฎหมายอาญา.....	57
3.4 การตีความพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 มาตรา 26 (3).....	61
3.5 เจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546.....	63
3.6 พัฒนาการทางอาญากับความรับผิดชอบทางอาญาของเด็ก.....	65
3.7 การวางข้อกำหนดกับบิดามารดา ตามประมวลกฎหมายอาญา.....	66
3.8 การถอนอำนาจปกครองของบิดามารดา ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์.....	68

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

3.9 ความระมัดระวังของบิดามารดาในกรณีบุตรผู้เยาว์นำรถไปขับ แล้วเกิดเหตุละเมิดเปรียบเทียบความระมัดระวังของบิดามารดา ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กฯ กรณีที่เด็กหรือเยาวชนนำรถ ออกไปกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522.....	70
3.10 มาตรการทางกฎหมายในการลงโทษแก่บิดามารดาของประเทศสหรัฐอเมริกา.....	75
3.10.1 พระราชบัญญัติป้องกันและบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการกักขังบนถนน (Street Terrorism Enforcement and Prevention Act of 1988).....	75
3.10.2 กฎหมายอันความด้วยความรับผิดชอบของบิดามารดาฉบับใหม่ (The St. Clair Shores new parental responsibility law).....	76
3.11 ตัวอย่างคดีเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางอาญาของบิดามารดาในต่างประเทศ.....	77
3.11.1 คดีซึ่งเด็กหรือผู้เยาว์กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติการป้องกัน การกักขังบนถนน (Street Terrorism Enforcement and Prevention Act of 1988).....	77
3.11.2 คดีซึ่งเด็กหรือเยาวชนไปกระทำความผิดฐานลักทรัพย์ของต่างประเทศ.....	80
4. วิเคราะห์การลงโทษทางอาญาแก่บิดามารดาตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546.....	83
4.1 หลักเกณฑ์ความรับผิดชอบในการกระทำของบุคคล.....	83
4.2 ตัวอย่างคดีซึ่งมีการลงโทษทางอาญาแก่บิดามารดา ตามพระราชบัญญัติ คุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 กรณีที่เด็กหรือเยาวชนกระทำความผิดตาม พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522.....	85
4.3 วิเคราะห์ความรับผิดชอบทางอาญาของบิดามารดาตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 59 วรรคท้าย กรณีที่เด็กหรือเยาวชนไปกระทำความผิด ตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522.....	88
4.4 วิเคราะห์ความรับผิดชอบของบิดามารดาซึ่งกระทำโดยละเว้น.....	90

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

4.5	วิเคราะห์หลักความรับผิดชอบในการกระทำของบุคคลอื่น (Vicarious liability) เพื่อการลงโทษทางอาญาแก่บิดามารดา ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 ในคดีซึ่งเด็กหรือเยาวชนกระทำความผิด ตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522.....	92
4.6	วิเคราะห์ความรับผิดชอบของบิดามารดา ในฐานะเป็นตัวการ ผู้ใช้ หรือผู้สนับสนุน.....	94
4.6.1	วิเคราะห์ความรับผิดชอบของบิดามารดาในฐานะเป็นตัวการ.....	94
4.6.2	วิเคราะห์ความรับผิดชอบของบิดามารดาในฐานะเป็นผู้ใช้.....	95
4.6.3	วิเคราะห์ความรับผิดชอบของบิดามารดาในฐานะเป็นผู้สนับสนุนการกระทำผิด.....	96
4.7	ความรับผิดชอบของบิดามารดาในกรณีอื่น ๆ.....	97
4.8	ขอบเขตความรับผิดชอบของบิดามารดาตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 มาตรา 26 (3).....	100
4.9	ทัศนะเกี่ยวกับการลงโทษทางอาญาแก่บิดามารดาตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 มาตรา 26 (3).....	102
4.10	วัตถุประสงค์การลงโทษทางอาญาแก่บิดามารดาตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546.....	103
4.11	ดุลพินิจของศาลในการลงโทษทางอาญาแก่บิดามารดา.....	104
4.12	วิธีการเลี้ยงโทษจำคุกกระยะสั้น.....	105
5.	บทสรุป และ ข้อเสนอแนะ.....	109
5.1	บทสรุป.....	109
5.2	ข้อเสนอแนะ.....	111
	บรรณานุกรม.....	112
	ประวัติผู้เขียน.....	117